

**LIETUVOS RESPUBLIKOS**  
**GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR**  
**TAIKYMO ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO, GELEŽINKELIŲ**  
**TRANSPORTO KODEKSO 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 28, 30, 48 STRAIPSNIŲ IR**  
**PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI KODEKSO PAPILDYMO 30<sup>1</sup> STRAIPSNIU**  
**Į S T A T Y M A S**

2006 m. birželio 8 d. Nr. X-653  
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS**  
**GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR**  
**TAIKYMO ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMAS IR PAPILDYMAS**

(Žin., 2004, Nr. [72-2489](#))

**1 straipsnis. 4 straipsnio 2 dalies pakeitimas ir papildymas 3 dalimi**

1. 4 straipsnio 2 dalyje išbraukti antrą sakinį ir šią dalį išdėstyti taip:  
„2. Geležinkelių transporto kodekso 24 straipsnyje ir kituose šio Kodekso straipsniuose nustatytas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas, kol bus įsteigta valstybės įmonė viešajai geležinkelių infrastruktūrai valdyti, atlieka akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai.“
2. Papildyti 4 straipsnį 3 dalimi:  
„3. Geležinkelių transporto kodeksas netaikomas siauriesiems geležinkeliams (600 mm ir 750 mm pločio vėžė).“

**ANTRASIS SKIRSNIS**  
**GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 19, 28, 30, 48**  
**STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMAS IR PAPILDYMAS BEI KODEKSO**  
**PAPILDYMAS 30<sup>1</sup> STRAIPSNIU**

(Žin., 2004, Nr. [72-2489](#))

**1 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 3 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

**„3 straipsnis. Pagrindinės šio Kodekso sąvokos**

1. **Eismo saugos valdymo sistema** – viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo arba geležinkelio įmonės (vėžėjo) nustatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti geležinkelių transporto eismo saugą šioms įmonėms vykdant savo veiklą.
2. **Esminiai reikalavimai** – visi reikalavimai, kuriuos turi atitikti transeuropinių paprastųjų ir greitųjų geležinkelių sistemos, jų posistemiai ir sąveikos sudedamosios dalys bei sąsajos, nurodyti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintose Transeuropinės geležinkelių sistemos sąveikos reikalavimų nustatymo ir taikymo taisyklėse.
3. **Europos Sąjungos techninės sąveikos specifikacijos** (toliau – **TSS**) – kiekvienam posistemiiui ar jo daliai taikomi detalūs reikalavimai, reikalingi esminiems reikalavimams įvykdyti ir nustatantys reikiamas naudojamų skirtingų posistemų tarpusavio sąsajas bei užtikrinantys geležinkelių transporto, veikiančio Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinkle (TEN-T), sąveiką.
4. **Geležinkelio įmonė (vėžėjas)** – licencijuota įmonė, keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti naudojanti viešąją geležinkelių infrastruktūrą ir užtikrinanti trauką teisėtai valdomomis traukos priemonėmis, taip pat įmonė, kuri tik teikia traukos priemones.

5. **Geležinkelio kelias** – inžinerinis statinys, kurį sudaro žemės sankasa, viršutinė kelio konstrukcija (balasto sluoksnis, pabėgiai, bėgiai) ir kiti inžineriniai įrenginiai.

6. **Geležinkelių infrastruktūra** – geležinkelio keliai, statiniai, žemė, pastatai, pagrindinė įranga ir įrenginiai, būtini eismui organizuoti ir valdyti bei geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti.

7. **Geležinkelių linija** – geležinkelio kelio dalis su įrenginiais, statiniais bei eismo valdymo sistemomis.

8. **Geležinkelių riedmenys** (toliau – **riedmenys**) – traukos priemonės (lokomotyvai), vagonai, dyzeliniai ir elektriniai traukiniai, automotrisos ir specialieji riedmenys.

9. **Geležinkelių tinklas** – geležinkelių linijų visuma.

10. **Geležinkelių transportas** – Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinės infrastruktūros dalis, skirta visuomenės ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams geležinkeliais vežti.

11. **Geležinkelių transporto eismo įvykis** (toliau – **eismo įvykis**) – įvykis, kai geležinkelių transporto eismo metu dėl gaivalinių nelaimių, techninių priežasčių ar nustatytų geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo laikymosi atsiranda žalingų pasekmių.

12. **Geležinkelių transporto objektas** – geležinkelių infrastruktūros elementas, keleivių ir krovinių terminalai, su jais susiję pastatai ir įrenginiai, kurie gali būti atskirti nuo geležinkelių transporto infrastruktūros kitų elementų ir savarankiškai funkcionuoti; geležinkelių riedmenys.

13. **Geležinkelių transporto veikla** – keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimas geležinkeliais, geležinkelių infrastruktūros valdymas, plėtra ir priežiūra, taip pat kita veikla, tiesiogiai susijusi su geležinkelių infrastruktūra, keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu.

14. **Konteineriai** – daugiakartės standartinės priemonės kroviniams saugiai gabenti, pritaikytos mechanizuotai pakrauti ir iškrauti.

15. **Krovinių vežimo geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais paslauga** (toliau – **krovinių vežimas tarptautiniais maršrutais**) – krovinių vežimo geležinkelių transportu paslauga, kai traukinys ar visi traukinio vagonai kerta mažiausiai vienos Europos Sąjungos valstybės narės sieną, net jeigu traukinys buvo performuotas, jo dalys yra skirtingos kilmės ar paskirties.

16. **Licencija** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka geležinkelio įmonei (vežėjui) išduotas leidimas, suteikiantis teisę verstis keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu geležinkelių transportu Lietuvos Respublikoje ir (ar) tarptautiniais maršrutais.

17. **Nacionalinės eismo saugos taisyklės** – visi Lietuvos Respublikos teisės aktai ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo dokumentai, nustatantys geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus ir taikomi geležinkelių infrastruktūros valdytojui ir daugiau nei vienai geležinkelio įmonei (vežėjui).

18. **Posistemis** – vieno ar kelių geležinkelių transporto objektų, kaip visumos, struktūrinė ar eksploatavimo sudedamoji dalis. Ir transeuropinę paprastųjų geležinkelių sistemą, ir transeuropinę greitųjų geležinkelių sistemą sudaro struktūriniai ir naudojimo sričių posistemiai, kuriems turi būti nustatyti esminiai reikalavimai.

19. **Privažiuojamieji geležinkelio keliai** – krovinių siuntėjui (gavėjui), geležinkelių riedmenų remonto ir kitoms įmonėms aptarnauti skirti geležinkelio keliai, tiesiogiai ar per kitus privažiuojamuosius geležinkelio kelius sujungti su viešąja geležinkelių infrastruktūra.

20. **Saugos sertifikatas** – nustatyta tvarka geležinkelio įmonei (vežėjui) išduotas liudijimas, patvirtinantis, kad, siekdama užtikrinti eismo įvykio atsiradimo kontrolę (geležinkelių transporto eismo saugą) ir saugiai verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla geležinkelių tinkle, geležinkelio įmonė (vežėjas) turi savo eismo saugos valdymo sistemą ir laikosi TSS, kituose atitinkamuose Europos Sąjungos teisės aktuose ir nacionalinėse eismo saugos taisyklėse nustatytų reikalavimų.

21. **Sąveika** – Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) ir jam skirtų riedmenų sistemos, kurią sudaro skirtingi geležinkelių transporto infrastruktūros, riedmenų ir

eksploatacinių sistemų kompleksai, gebėjimas sudaryti sąlygas saugiam ir nenutrūkstamam traukinių eismui.

**22. Sąveikos sudedamosios dalys** – bet kuri nedaloma sudedamoji dalis, sudedamųjų dalių grupė, mazgas, sukomplektuotas blokas, įtraukti arba ketinami įtraukti į posistemį, nuo kurių tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso transeuropinių paprastųjų ir greitųjų geležinkelių sistemų sąveika. Ši sąvoka apima ir materialiuosius, ir nematerialiuosius objektus.

**23. Tarptautinė geležinkelio įmonių (vežėjų) grupė** – bent dviejų skirtingose Europos Sąjungos valstybėse narėse įsikūrusių geležinkelio įmonių (vežėjų) susivienijimas keleiviams ir bagažui ir (ar) kroviniams geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais vežti.

**24. Transeuropinė greitųjų geležinkelių sistema** – sistema, apimanti Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) geležinkelių infrastruktūros objektus, pastatytus ar modernizuotus, kad būtų galima vežti didelių greičių traukiniais, vadovaujantis 1996 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo 1692/96/EB, pateikiančio Bendrijos gaires dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros, 10 straipsnio 3 dalimi (su visais galiojančiais pakeitimais, atliktais pagal šio sprendimo 21 straipsnį), taip pat apimanti geležinkelių riedmenis, skirtus važiuoti dideliais greičiais šios geležinkelių infrastruktūros geležinkelių linijomis.

**25. Transeuropinė paprastųjų geležinkelių sistema** – sistema, apimanti Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) geležinkelių infrastruktūros objektus, pastatytus ar modernizuotus, kad būtų galima vežti paprastais ir kombinuoto transporto traukiniais, vadovaujantis 1996 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo 1692/96/EB, pateikiančio Bendrijos gaires dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros, 10 straipsnio 3 dalimi (su visais galiojančiais pakeitimais, atliktais pagal šio sprendimo 21 straipsnį), taip pat apimanti geležinkelių riedmenis, skirtus važiuoti šios geležinkelių infrastruktūros geležinkelių linijomis.

**26. Tranzitas** – krovinių, kurie neiškraunami ir nepakraunami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, ar keleivių, kurie neįlaipinami ir neišlaipinami Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje, vežimas per Lietuvos Respublikos teritoriją.

**27. Traukinio linija** – traukinių eismo grafike numatytas traukinio važiavimo maršrutas.

**28. Traukinys** – suformuotas ir sukabintas vagonų sąstatas su vienu ar keliais veikiančiais lokomotyvais, taip pat važiuojantys lokomotyvai ar kiti savaeigiai riedmenys, turintys reikiamus signalus ir numerį.

**29. Viešoji geležinkelių infrastruktūra** – Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausanti geležinkelių infrastruktūra, skirta visuomenės ir ūkio subjektų poreikiams tenkinti – keleiviams, bagažui ir (ar) kroviniams vežti.

**30. Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumai** – traukinių eismo grafike nustatytos traukinio linijos, kurios gali būti skirtos geležinkelio įmonei (vežėjui) tam tikroje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje naudotis tam tikrą laikotarpį.

**31. Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatai** (toliau – **Tinklo nuostatai**) – viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo parengtas ir išleistas informacinis leidinys, kuriame aprašyta viešoji geležinkelių infrastruktūra, naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sąlygos ir procedūros. Šie nuostatai nuolat atnaujinami ir, jei reikia, keičiami.

**32. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas** – Lietuvos Respublikos įmonė, teisėtai valdanti ir prižiūrinti viešąją geležinkelių infrastruktūrą bei teikianti su tuo susijusias paslaugas geležinkelio įmonėms (vežėjams).

33. Kitos šiame Kodekse vartojamos sąvokos paaiškintos Transporto veiklos pagrindų įstatyme ir Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme.“

## **2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

### **„4 straipsnis. Geležinkelių transporto veiklos principai**

Geležinkelių transporto veiklos principai yra šie:

1) viešosios geležinkelių infrastruktūros prieinamumas lygiomis teisėmis ir

nediskriminacinėmis sąlygomis Europos Sąjungos valstybėse narėse įsteigtoms ir teisės aktų nustatyta tvarka sertifikuotoms geležinkelio įmonėms (vežėjams);

2) sąžininga konkurencija su kitomis transporto šakomis;

3) geležinkelio įmonių (vežėjų) savarankiškumas tvarkant administracinius, ekonominius, buhalterinius ir vidaus kontrolės reikalus;

4) atskirai tvarkyti su geležinkelių transporto paslaugomis susijusias veiklos ir su viešosios geležinkelio infrastruktūros valdymu susijusias veiklos vidaus pelno (nuostolio) ataskaitas ir balansus. Valstybės biudžeto lėšos, skirtos vienai iš šių veiklos sričių, negali būti panaudotos finansuojant kitą veiklos sritį;

5) su krovinių vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimu susijusią finansinę atskaitomybę tvarko geležinkelio įmonės (vežėjai). Lėšos, skiriamos verstis keleivių vežimo geležinkelių transportu ūkine komercine veikla, turi būti laikomos atskirose sąskaitose atskirai ir negali būti perkeliamos prie lėšų, kurios skiriamos verstis kita geležinkelių transporto ūkine komercine veikla.“

### **3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 6 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

#### **„6 straipsnis. Geležinkelių transporto eismo sauga**

Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros ir geležinkelių riedmenų priežiūros, eismo organizavimo, valdymo, kontrolės ir priežiūros, saugos sertifikavimo, geležinkelių transporto eismo įvykių tyrimo bendruosius principus, reikalavimus darbuotojams, kurių darbas susijęs su traukinių eismu, bendruosius geležinkelių transporto eismo saugos tikslus ir būdus, eismo saugos valdymo sistemų steigimo, nacionalinių eismo saugos taisyklių sąrašo sudarymo, atnaujinimo ir skelbimo tvarką, eismo saugos valdymo sistemų reikalavimus bei eismo saugos institucijos kompetenciją nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas.“

### **4 straipsnis. 7 straipsnio 4, 5, 6 dalių pakeitimas ir papildymas 8 dalimi**

1. 7 straipsnio 4 dalies 3 punkte po žodžio „sertifikatus“ įrašyti žodžius „suteikia įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje“ ir šį punktą išdėstyti taip:

„3) išduoda saugos sertifikatus, suteikia įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje;“.

2. Papildyti 7 straipsnio 4 dalį 4 punktu:

„4) atlieka eismo saugos institucijos ir kitas šiame Kodekse bei kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.“

3. Pakeisti 7 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) santykius reguliuoja Vyriausybės paskirta institucija – rinkos reguliuotojas. Vyriausybės sprendimu rinkos reguliuotoju skiriama institucija savo organizacine forma, teisine forma ir priimdama sprendimus turi būti nepriklausoma nuo viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, organizacijų, kurios atitinkamai tvirtina rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra taisyklės, konkretų rinkliavos dydį, renka šią rinkliavą, skiria viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, ir nuo geležinkelio įmonės (vežėjo). Rinkos reguliuotojas turi teisę nedelsiant gauti jam pagal kompetenciją reikalingą informaciją iš viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, geležinkelio įmonės (vežėjo).“

4. 7 straipsnio 6 dalyje išbraukti žodžius „saugos sertifikatų sąlygų, eismo saugos normų ir taisyklių vykdymo bei priežiūros“, „o kreipimasis į rinkos reguliuotoją šiais atvejais yra neprivalomas“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„6. Rinkos reguliuotojas nagrinėja geležinkelio įmonių (vežėjų) skundus, susijusius su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo priimtais sprendimais dėl Tinklo nuostatų, viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo, rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra ėmimo sistemos, šios rinkliavos dydžio ar struktūros. Šie skundai, kaip ikiteisminiai ginčai, nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtinta tvarka.

Sprendimą rinkos reguliuotojas privalo priimti per 2 mėnesius nuo dienos, kurią buvo gauta visa atitinkamam skundai nagrinėti reikalinga medžiaga. Jeigu pateikiamas skundas dėl atsisakymo skirti viešosios geležinkelio infrastruktūros pajėgumus arba dėl sąlygų, kuriomis buvo pasiūlyta skirti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, reguliavimo institucija arba patvirtina, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo sprendimas turi likti nepakeistas, arba pareikalauja, kad tas sprendimas būtų pakeistas pagal jos nurodymus.“

5. Papildyti 7 straipsnį 8 dalimi:

„8. Rinkos reguliuotojas privalo užtikrinti, kad tvirtinant rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra konkretų dydį būtų laikomasi teisės aktų nustatytų reikalavimų, prižiūri geležinkelio įmonių (vežėjų) ar tarptautinių geležinkelio įmonių (vežėjų) grupės ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo derybas dėl rinkliavos už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra dydžio, keičiasi informacija apie savo darbą, sprendimų priėmimo principus ir praktiką su kitais Europos Sąjungos valstybių narių rinkos reguliuotojais.“

### **5 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

#### **„10 straipsnis. Licencija verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla**

1. Geležinkelių transporto ūkinė komercinė veikla yra licencijuojama. Lietuvos Respublikoje galioja bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje išduotos licencijos vežti krovinius ir (ar) keleivius ir bagažą geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais.

2. Licencijos, suteikiančios teisę verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla, yra šios:

- 1) vežti keleivius ir bagažą geležinkelių transportu Lietuvos Respublikos teritorijoje;
- 2) vežti keleivius ir bagažą geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais;
- 3) vežti krovinius geležinkelių transportu Lietuvos Respublikos teritorijoje;
- 4) vežti krovinius geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais.

3. Lietuvos Respublikoje registruota įmonė, kuri pageidauja verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla ar kuri verčiasi geležinkelių transporto ūkine komercine veikla, privalo:

- 1) atitikti finansinio pajėgumo, geros reputacijos, profesinės kompetencijos reikalavimus;
- 2) pateikti dokumentus, įrodančius, kad ji atitinka jai keliamus civilinės atsakomybės reikalavimus. Šiuos reikalavimus nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

4. Licencijų verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla išdavimo, jų galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo tvarką, šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytus reikalavimus ir licencijuojamos veiklos sąlygas nustato Keleivių, bagažo ir krovinių vežimo geležinkelių transportu licencijavimo taisyklės. Šias taisykles tvirtina Vyriausybė.

5. Sprendimus dėl licencijų verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla išdavimo, galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo priima Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.“

### **6 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

#### **„11 straipsnis. Saugos sertifikatas ir įgaliojimai geležinkelių transporto eismo saugos srityje**

1. Geležinkelio įmonės (vežėjai), pageidaujančios naudotis geležinkelių infrastruktūra, turi turėti saugos sertifikatą. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai, prieš pradėdami naudoti ir valdyti geležinkelių infrastruktūrą, privalo gauti įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje.

2. Saugos sertifikatai išduodami:

- 1) geležinkelio įmonėms (vežėjams), vežančioms keleivius ir bagažą vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais;
- 2) geležinkelio įmonėms (vežėjams), vežančioms krovinius vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais.

### 3. Saugos sertifikatą sudaro:

1) liudijimas, patvirtinantis, kad geležinkelio įmonė (vežėjas) turi eismo saugos valdymo sistemą, atitinkančią Europos Sąjungos reikalavimus, nurodytus Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme. Ši saugos sertifikato dalis, išduota Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, galioja Lietuvos Respublikoje bei kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse tai geležinkelių transporto ūkinei komercinei veiklai, kuriai išduotas liudijimas, vykdyti;

2) liudijimas, patvirtinantis, kad geležinkelio įmonė (vežėjas), naudodamasi geležinkelių tinklu, atitinka nustatytus geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Laikoma, kad geležinkelio įmonė (vežėjas) atitinka šiame punkte nurodytus reikalavimus, jeigu ji laikosi Transeuropinės geležinkelių sistemos sąveikos reikalavimų nustatymo ir taikymo taisyklių, kurias tvirtina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras, nacionalinių eismo saugos taisyklių ir geležinkelio įmonės (vežėjo) darbuotojų kvalifikacija atitinka teisės aktų reikalavimus, o geležinkelių riedmenys atitinka techninius, eksploatacinius ir geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Ši saugos sertifikato dalis išduodama ir galioja tik Lietuvos Respublikoje.

### 4. Įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje sudaro:

1) įgaliojimai, patvirtinantys, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojas turi eismo saugos valdymo sistemą, atitinkančią Geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme nurodytus reikalavimus;

2) įgaliojimai, patvirtinantys, kad geležinkelių infrastruktūros valdytojas atitinka nustatytus geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus. Geležinkelių infrastruktūros valdytojas laikosi šiame punkte nurodytų reikalavimų, jeigu jis privalo užtikrinti saugų geležinkelių infrastruktūros valdymą, priežiūrą ir naudojimą bei traukinių eismo valdymą ir organizavimą.

5. Geležinkelio įmonė (vežėjas), pageidaujanti teikti papildomas paslaugas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų skyrimo taisyklėse, privalo gauti saugos sertifikatą, atitinkantį šio straipsnio 3 dalies 2 punkto reikalavimus.

### 6. Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos priima sprendimus:

1) dėl saugos sertifikatų, nurodytų šio straipsnio 3 dalyje, išdavimo Lietuvos Respublikoje registruotoms geležinkelio įmonėms (vežėjams), šių sertifikatų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jų galiojimo atšaukimo;

2) dėl saugos sertifikatų liudijimų, nurodytų šio straipsnio 3 dalies 2 punkte, išdavimo kitų valstybių narių geležinkelio įmonėms (vežėjams), šių liudijimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jų galiojimo atšaukimo;

3) dėl įgaliojimų geležinkelių transporto eismo saugos srityje suteikimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir jų galiojimo atšaukimo.

7. Saugos sertifikatų bei įgaliojimų geležinkelių transporto eismo saugos srityje išdavimo, atšaukimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo tvarką nustato susisiekimo ministras.“

## 7 straipsnis. 12 straipsnio 1 ir 3 dalių pakeitimas

1. 12 straipsnio 1 dalyje vietoj žodžių „patirtus nuostolius kompensuoja Vyriausybė ar jos įgaliota institucija“ įrašyti žodžius „patirti nuostoliai kompensuojami Vyriausybės nustatyta tvarka“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) Transporto veiklos pagrindų įstatymo nustatyta tvarka prisiima vykdyti visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus vežti keleivius geležinkelių transportu Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais maršrutais bei teikti kitas paslaugas geležinkelio įmonei (vežėjui) komerciškai nenaudingomis sąlygomis, geležinkelio įmonės (vežėjo) patirti nuostoliai kompensuojami Vyriausybės nustatyta tvarka.“

2. 12 straipsnio 3 dalį papildyti antru sakiniu ir šią dalį išdėstyti taip:

„3. Geležinkelio įmonė (vežėjas), vykdanči visuomenės aptarnavimo įsipareigojimus, geležinkelių transporto veiklą ir (ar) eksploatuojanti geležinkelių infrastruktūrą, privalo tvarkyti atskirą apskaitą pagal nurodytas veiklos sritis. Lėšos, skirtos visuomenės aptarnavimo

įsipareigojimams vykdyti, negali būti perkeliamos prie lėšų, skirtų kitai geležinkelio įmonės (vežėjo) ūkinei komercinei veiklai.“

### **8 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 13 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

#### **„13 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registras**

1. Geležinkelių riedmenys ir konteineriai registruojami bei duomenys apie geležinkelių riedmenis ir konteinerius, jų savininkus ir valdytojus tvarkomi Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registre įstatymų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro tvarkymo įstaigai duomenis apie geležinkelių riedmenis ir konteinerius teikia Lietuvos Respublikos asmenys Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro nuostatų nustatyta tvarka.

3. Vadovaujančioji Lietuvos Respublikos geležinkelių riedmenų ir konteinerių registro įstaiga yra Susisiekimo ministerija, o registro tvarkymo įstaigos funkcijas atlieka Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.“

### **9 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

#### **„16 straipsnis. Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registras**

1. Geležinkelių infrastruktūra registruojama bei duomenys apie geležinkelių infrastruktūrą ir registro duomenų teikėjus tvarkomi Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registre įstatymų, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintų Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro duomenų teikėjai nurodyti Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro nuostatuose.

3. Vadovaujančioji Lietuvos Respublikos geležinkelių infrastruktūros registro įstaiga yra Susisiekimo ministerija, o registro tvarkymo įstaigos funkcijas atlieka Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos.“

### **10 straipsnis. 19 straipsnio papildymas naujomis 3, 4 dalimis ir 5 dalies pakeitimas**

1. Papildyti 19 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Geležinkelio želdinių apsaugos techniniai darbuotojai turi teisę laisvai vaikščioti geležinkelio želdinių apsaugos zonoje, sodinti apsaugines želdinių juostas ir kirsti želdinius, keliančius pavojų geležinkelių transporto eismo saugai, įrengti apsaugos nuo sniego, smėlio, vėjo, vandens užtvaras ir sutvirtinti dirvą. Apie tai turi būti informuoti žemės savininkai ar naudotojai. Padarius nuostolių, jie atlyginami įstatymų nustatyta tvarka.“

2. Papildyti 19 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Kirsti medžius miško paskirties žemėje leidžiama tik suderinus su miško valdytoju ar savininku ir nustatyta tvarka įforminus medžių kirtimo dokumentus. Geležinkelio želdinių apsaugos zonose, ne miško paskirties žemėje augantys medžiai, jų grupės, krūmai kertami, genimi ar pertvarkomi Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus.“

3. Buvusias 19 straipsnio 3, 4 ir 5 dalis laikyti atitinkamai 5, 6 ir 7 dalimis.

4. Pakeisti 19 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje be viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ar savininko, o geležinkelio želdinių apsaugos zonoje – be geležinkelio želdinius eksploatuojančios įmonės rašytinio sutikimo draudžiama:

1) kasti žemę giliau kaip 0,3 metro, mechanizuotai lyginti gruntą, atlikti sprogdinimo ir melioravimo darbus;

2) tiesti kelius, vamzdynus, kabelius, oro elektros ir ryšių linijas;

- 3) sodinti ar kirsti medžius ir krūmus;
- 4) įrengti pervažas;
- 5) statyti naujus ir rekonstruoti esamus pastatus bei statinius, skirtus geležinkelių transporto reikmėms.“

### **11 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 28 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

#### **„28 straipsnis. Teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra**

1. Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įregistruota geležinkelio įmonė (vežėjas), teisės aktų nustatyta tvarka įgijusi licenciją ir saugos sertifikatą ir su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju sudariusi naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį, turi teisę naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytas išimtis.

2. Išimtinė teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra teikiant tranzito geležinkelių transportu paslaugas priklauso geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurios arba kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.“

### **12 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas**

Pakeisti 30 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

#### **„30 straipsnis. Sąveika su kitų valstybių geležinkelių transporto objektais**

1. Transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos ir transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos posistemiai, sąveikos sudedamosios dalys ir jų tarpusavio sąsajos turi atitikti esminius reikalavimus ir kitus optimaliai sąveikai reikšmę turinčius reikalavimus. Optimaliai sąveikai reikšmę turinčių reikalavimų nustatymo ir taikymo taisyklės tvirtina Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras. Geležinkelių infrastruktūros, riedmenų ir jų eksploatacinių sistemų parametrai bei juos nustatantys norminiai, techniniai ir eksploataciniai reikalavimai turi būti derinami su esminiais reikalavimais ir atitinkamai sričiai privalomomis TSS, kartu išlaikant esamų Lietuvos geležinkelių transporto objektų tarpusavio suderinamumą.

2. Šio straipsnio 1 dalies reikalavimai taikomi posistemų, sąveikos sudedamųjų dalių ir jų tarpusavio sąsajų projektavimui, konstravimui, įdiegimui, modernizavimui, rekonstravimui, naudojimui ir techninei priežiūrai, taip pat darbuotojų, kurie eksploatuoja Lietuvos Respublikos teritorijoje transeuropines paprastųjų ir greitųjų geležinkelių sistemas, kvalifikacijai, sveikatai ir saugos darbe sąlygoms.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų taikymo sritis palaipsniui išplečiama, nuo galiojančių TSS pakeitimų ar naujų TSS įsigaliojimo dienos į ją įtraukiant papildomus posistemius (arba jų dalis), kol TSS reikalavimai bus taikomi visai paprastųjų geležinkelių sistemai, taip pat privažiuojamiesiems keliams, vedantiems prie terminalų ir pagrindinės uostų infrastruktūros ir skirtiems aptarnauti arba galintiems aptarnauti daugiau negu vieną naudotoją.

4. Siekdama užtikrinti esminių reikalavimų ir kitų optimaliai sąveikai reikšmę turinčių reikalavimų vykdymą, Valstybinė geležinkelių inspekcija prie Susisiekimo ministerijos atlieka šias funkcijas:

1) prižiūri sąveikos sudedamųjų dalių tiekimą Lietuvos rinkai. Valstybinės geležinkelių inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos teises ir pareigas atliekant sąveikos sudedamųjų dalių tiekimą Lietuvos rinkai priežiūrą, jos atlikimo tvarką, sąveikos sudedamųjų dalių tiekimą Lietuvos rinkai ribojimo priemones nustato Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas;

2) kontroliuoja sąveikos sudedamųjų dalių naudojimą pagal paskirtį, įrengimą ir priežiūrą Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo nustatyta tvarka.“

### **13 straipsnis. Kodekso papildymas 30<sup>1</sup> straipsniu**

Papildyti Kodeksą 30<sup>1</sup> straipsniu:

#### **„301 straipsnis. Tarptautinių, Europos organizacijų ir užsienio valstybių geležinkelių transporto normatyvinių techninių dokumentų taikymas**

1. Tarptautinių ir Europos organizacijų, užsienio valstybių (nacionaliniai), užsienio valstybių organizacijų geležinkelių transporto normatyviniai techniniai dokumentai, nustatantys statinių reikalavimus, taikomi Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Tarptautinių ir Europos organizacijų, užsienio valstybių (nacionaliniai), užsienio valstybių organizacijų geležinkelių transporto normatyviniai techniniai dokumentai, nustatantys kitų geležinkelių infrastruktūros objektų ir geležinkelių riedmenų reikalavimus, Lietuvos Respublikoje gali būti taikomi integravus juos į nacionalinę teisę teisės aktų nustatyta tvarka ir suderinus su esminiais reikalavimais.

3. Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje skelbiamos TSS yra taikomos tiesiogiai. Priėmus bet kurią TSS, Susisiekimo ministerija išnagrinėja, kokios priemonės yra reikalingos TSS taikymui Lietuvos Respublikoje užtikrinti ir, jeigu reikia, parengia atitinkamų Lietuvos Respublikos teisės aktų projektus ir (ar) inicijuoja kitas reikiamas priemones.

4. Susisiekimo ministerija turi teisę nustatyti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų dokumentų, atitinkančių esminius reikalavimus, tiesioginio taikymo Lietuvos Respublikoje tvarką šiais atvejais:

1) kai reikia nustatyti Lietuvos Respublikoje retai pasitaikančių geležinkelių transporto objektų techninius reikalavimus ir todėl netikslinga rengti geležinkelių transporto normatyvinius techninius dokumentus;

2) kai dėl investicijų į geležinkelių transportą panaudojimo trumpų terminų nėra galimybės perimti šio straipsnio 2 dalyje nurodytų geležinkelių transporto normatyvinių techninių dokumentų;

3) kai Lietuvos Respublikoje nėra kai kurių geležinkelių transporto objektų techninius reikalavimus nustatančių geležinkelių transporto normatyvinių techninių dokumentų, – iki tų dokumentų arba atitinkamos srities TSS parengimo ir patvirtinimo.“

#### **14 straipsnis. 48 straipsnio 1 dalies pakeitimas ir 2 dalies pripažinimas netekusia galios**

1. 48 straipsnio 1 dalyje po žodžio „tarifus“ įrašyti žodžius „ir kitų paslaugų įkainius“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Už krovinių vežimą ir geležinkelio įmonės (vežėjo) suteiktas kitas paslaugas imamas krovinių vežimo arba vežimų organizavimo sutartyje nustatytas užmokestis. Krovinių vežimo tarifus ir kitų paslaugų įkainius nustato geležinkelio įmonė (vežėjas).“

2. 48 straipsnio 2 dalį pripažinti netekusia galios.

#### **15 straipsnis. Kodekso priedo papildymas**

Papildyti Kodekso priedą 12, 13 ir 14 punktais:

„12. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliuose ir iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo bei Direktyvą 2001/14/EB dėl geležinkelio infrastruktūros pajėgumų paskirstymo, mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ir saugos sertifikavimo (Saugos geležinkeliuose direktyva).

13. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/50/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/48/EB dėl transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikos ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/16/EB dėl transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos sąveikos.

14. 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/51/EB, iš dalies pakeičianti Tarybos direktyvą 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtos.“

### **TREČIASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

#### **1 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei**

Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija išnagrinėja teisės aktus, susijusius su šio įstatymo nuostatų įgyvendinimu, ir prireikus parengia atitinkamus jų pakeitimo projektus ar priima naujus teisės aktus.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

---